ÅRSPLAN 2026-2027

- en levende plan i hodet og hjertet, store og små i læring sammen

«Det blir ikke feil – det blir bare noe annet enn det vi hadde tenkt»
– medarbeidere i Ankerhagen barnehage, evaluering av årsplan

Godkjent av samarbeidsutvalget 29.09.26

Forord fra styrer

Ankerhagen barnehage har de siste årene vært på en spennende reise – preget av utvikling, engasjement og et ønske om stadig å bli bedre. Det er en reise jeg er glad for å få være en del av, og som vi nå skal fortsette sammen.

En god barnehage skapes først og fremst av mennesker og av relasjonene mellom oss. Det er i møtene mellom barn, barn og voksne, kollegaer og foreldre at barnehagehverdagen vår formes. Når vi ser hverandre, lytter, deler erfaringer og støtter hverandre, skaper vi gode rammer for barnas hverdag. Dette er noe av det viktigste vi skal ta vare på i Ankerhagen.

Gjennom reisen vår så langt har vi utviklet mye sammen. Vi har erfart verdien av å være nysgjerrige på egen praksis, og denne nysgjerrigheten tar vi med oss videre. I Ankerhagen skal vi fortsette å være en lærende barnehage – et sted der vi deler erfaringer, undrer oss sammen, reflekterer over det vi ser og er åpne for nye perspektiver.

Hvorfor gjør vi det vi gjør?
Hva fungerer godt?
Hva kan vi gjøre annerledes?
Og hva forteller barna oss?

Vi skal bygge videre på det som allerede er godt. Vi skal ta vare på erfaringene, verdiene og praksisene som gir mening for barna og fellesskapet vårt, og bruke dem som utgangspunkt for videre utvikling. Noen ganger handler det om å justere det vi gjør, andre ganger om å utforske noe nytt. Slik kan vi utvikle barnehagen med barnas behov, erfaringer og perspektiver som en viktig del av retningen.

Årsplanen vår skal speile nettopp dette. Den skal gi oss en felles retning, men samtidig være levende nok til å utvikles i møte med barna, dokumentasjonen og refleksjonene våre. Den skal ikke bare stå på papiret – den skal leve i praksis, i møtene mellom mennesker og i det vi gjør hver dag.

Jeg gleder meg til fortsettelsen!

Tihana
Daglig leder

Hva er en levende plan for oss?

En levende plan er en plan som brukes – ikke bare lages og blir liggende i en skuff. Den er et arbeidsverktøy vi har skapt selv, som hjelper oss å reflektere, planlegge og utvikle oss – sammen med barna, foreldrene og hverandre. I Ankerhagen barnehage vil vi ikke ha planer som ligger bortgjemt. Vi vil ha en plan som lever – i hodet og i hjertet.

En levende plan:

- er laget av oss selv, ikke kopiert
- bygger på dokumentasjon og refleksjon
- er fleksibel og kan endres underveis
- viser ekte praksis og barnas stemmer
- brukes aktivt i hverdagen til planlegging, vurdering og utvikling

Tilbakeblikk; vi er nærmere enn vi trodde

Barnehageåret 2025–2026 har vært preget av nysgjerrighet, mot og vilje til å prøve. Gjennom arbeidet med Rommets kraft i samarbeid med MUV og som feltarbeidsbarnehage i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge har vi fått anledning til å undersøke hvordan rom, materialer og møteplasser påvirker barns lek, utforskning og læring.
Vi har flyttet møbler, bygget møteplasser, båret inn grus, samlet naturmaterialer og gjenbruksmaterialer, prøvd ut nye løsninger og gjort små justeringer underveis. Samtidig har året bydd på endringer, nye medarbeidere og nye impulser som har bidratt til utviklingen av barnehagen. Når vi ser tilbake, er vi stolte over hvor mye vi har fått til sammen.

Men kanskje viktigst av alt har vi utfordret våre egne forestillinger om hvordan et læringsmiljø skal se ut.
Vi har diskutert hva som er rot og hva som er prosess. Når noe skal ryddes bort, og når det skal få stå. Når vi skal gripe inn, og når vi skal vente. Flere medarbeidere beskrev i evalueringen at vi har blitt modigere til å prøve før vi har alle svarene.

«Det er ikke farlig å prøve og feile.» og «Det blir ikke feil – det blir bare noe annet enn det vi hadde tenkt.»

Gjennom observasjon, dokumentasjon og refleksjon har vi blitt flinkere til å stoppe opp og undersøke det barna viser oss. Vi observerer mer, reflekterer mer sammen og bruker observasjonene som grunnlag for pedagogiske valg. Flere beskriver at pedagogisk dokumentasjon ikke lenger bare er noe vi gjør, men noe som i større grad preger måten vi tenker og arbeider på.

Evalueringen viser også at barnas spor har blitt tydeligere i læringsmiljøene våre. Barn har vært med på å bygge opp møteplasser, samle materialer, utvikle prosjekter og påvirke miljøene rundt seg. Vi ser flere eksempler på at barn får være medskapere av miljøene sine, og hvordan dette styrker både engasjement, eierskap og fellesskap.
Vi ser også at utviklingen ikke bare har skjedd i barnehagen. Foreldrene har vært viktige medspillere gjennom året. Materialer har funnet veien fra kjellere, boder og garasjer til møteplasser og læringsmiljøer i barnehagen. Foreldre har bidratt med engasjement, ideer og ressurser som har gitt materialer nytt liv og barna nye muligheter til lek og utforskning.

Gjennom evalueringen har vi stadig vendt tilbake til spørsmål om hva som skal få stå, hva som skal endres, hvilke materialer vi velger å tilby barna og hvordan vi vet at valgene vi tar er gode valg.
Vi har erfart at barns medvirkning og pedagogiske valg ikke er motsetninger, men noe som må sees i sammenheng. Barnas interesser, initiativ og perspektiver gir retning til arbeidet vårt, samtidig som vi som pedagoger har ansvar for å tilby erfaringer, materialer og møteplasser som utfordrer, utvider og beriker barnas lek, læring og utvikling.

Derfor ønsker vi i barnehageåret 2026–2027 å undersøke følgende spørsmål:

Hvordan kan vi utvikle møteplasser og læringsmiljøer som ivaretar barns medvirkning samtidig som vi tar ansvar for kvalitet, progresjon og barnehagens samfunnsoppdrag?

Satsningsområde 2024-2029

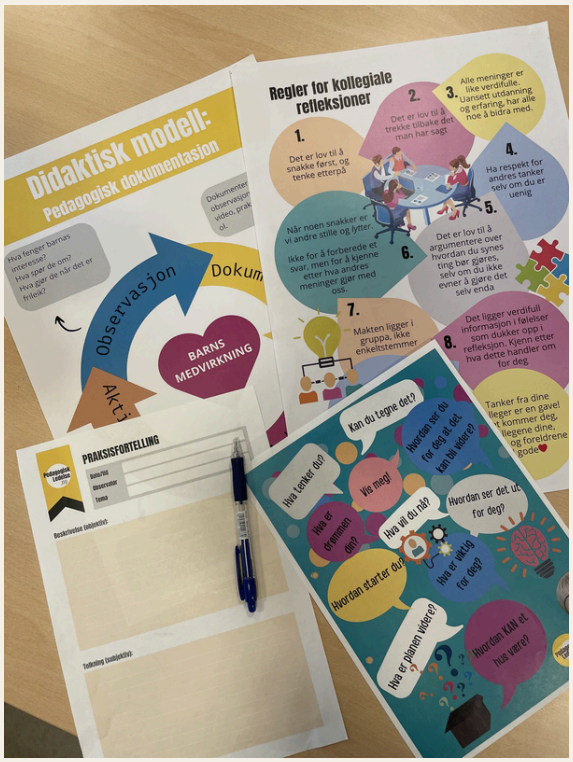
Pedagogisk dokumentasjon i praksis – å bli en lærende barnehage i tråd med Rammeplanen

Vi har valgt pedagogisk dokumentasjon som vårt satsningsområde fordi vi ser hvilken kraft det har for både barn og voksne. Når vi dokumenterer, reflekterer og justerer sammen, lærer vi ikke bare barna noe – vi lærer noe om barna, og med barna. På planleggingsdagen i 2025 stilte vi oss de fem «hvorfor» – og svaret ble tydelig: Barnehagen er for barna. Når vi planlegger ut fra det barna viser oss, blir hverdagen mer meningsfull, vi får mer motivasjon som personale, og barna blir rustet til nye situasjoner, relasjoner og fellesskap senere i livet.

Men vi vet også at vi har en vei å gå.
Vi trenger å skape en tydeligere rød tråd mellom planene våre, vi må utfordre tradisjonell pedagogikk når den ikke gir barna verdi, og vi må bli mer systematiske på hvordan vi bruker rom og materialer som en aktiv medspiller i leken. Vi har gitt oss selv 5 år på å nå følgende mål for barna og barnehagen vår:

- Pedagogisk dokumentasjon er en del av kulturen vår – ikke et prosjekt.
- Hele personalet deler en profesjonsidentitet bygget på observasjon, dokumentasjon og refleksjon.
- Planene våre henger sammen som et levende system og brukes aktivt i hverdagen.
- Rommene våre fungerer som bærekraftige læringsmiljøer som inviterer til lek, undring og samarbeid.

Slik ser det ut hos oss i 2029

- **Barnas initiativ lever videre:** Når barna viser interesse for noe – tar vi det på alvor og gjør det til startpunkt for et prosjekt.
- **Møteplasser som inviterer:** Rom og materialer er tilpasset spirene barna viser. En krok kan forvandles til en Gruffalo-skog, en kasse med rør kan bli til et verksted for eksperimenter. Barna får rom for å utforske i dybden.
- **Gjenbruk og bærekraft i hverdagen:** Vi bruker naturmaterialer og gjenbruk aktivt, både i prosjekter og i måltider. Barna får erfare at ressurser kan brukes på nye måter og at de kan være med å skape noe eget.
- **Den gode atmosfæren:** Vi hører leke lyder – latter, konsentrasjon, forhandlinger og fortellinger – som viser at barna er fordypet og eier leken sin.
- **Voksne som støtter på ulike måter:** Noen ganger er vi med i leken, andre ganger trekker vi oss tilbake og observerer, noen ganger tilfører vi eller trekker fra materialer til leken. Vi vet når vi skal legge til, trekke fra eller stille et spørsmål som åpner opp for videre utforskning.
- **En levende praksisperm og prosjektvegger:** Dokumentasjonen vår er full av barnas stemmer, bilder og praksis fortellinger – og vi bruker det aktivt på møter og i planlegging.
- **Personal med senkede skuldre:** Vi er trygge i rollen, deler erfaringer, våger å utfordre hverandre og ser at vi sammen løfter kvaliteten.
- **Barna som kulturbærere:** Vi ser barn som tar med seg ideer inn i fellesskapet, bygger videre på hverandres lek og skaper en kultur der leken utvikler seg og berikes over tid.

Hovedmål 2026–2027

Hovedmål 2026–2027
Gjennom observasjon, dokumentasjon og refleksjon skal vi utvikle møteplasser og læringsmiljøer som støtter barns lek, utforskning, medvirkning og fellesskap.

Årets felles undersøkelsesspørsmål:
Hvordan kan vi utvikle møteplasser og læringsmiljøer som ivaretar barns medvirkning samtidig som vi tar ansvar for kvalitet, progresjon og barnehagens samfunnsoppdrag?

Tiltak og delmål 2026–2027

Delmål 1: Barns medvirkning og pedagogiske valg
Vi skal undersøke hvordan barns interesser, initiativ og uttrykk kan påvirke utviklingen av læringsmiljøene, samtidig som vi tar ansvar for å gjøre faglige og pedagogiske valg.

Vi ønsker å undersøke:
- Hvordan kan vi se hva barna er opptatt av?
- Hvordan kan barnas initiativ få betydning for læringsmiljøene?
- Når skal vi følge barnas spor videre?
- Når skal vi tilføre nye perspektiver, materialer eller erfaringer?
- Hvordan balanserer vi barns medvirkning med vårt ansvar for kvalitet og progresjon?

Delmål 2: Møteplasser, materialer og kvalitet
Vi skal utvikle større bevissthet rundt hvordan møteplasser, materialer og pedagogiske valg påvirker barns lek, utforskning, fellesskap og læring.

Vi ønsker å undersøke:
- Hvorfor står dette her?
- Hvorfor henger dette akkurat her?
- Hvorfor har vi valgt dette materialet?
- Hva inviterer denne møteplassen barna til?
- Hva ønsker vi at barna skal erfare her?
- Hvordan vet vi at dette er viktig for barna?
- Når skal vi la noe stå?
- Når skal vi endre, tilføre eller trekke fra?

Vår pedagogiske plattform

Dette kapittelet er resultat av en felles øvelse fra planleggingsdagen vår i juni 2025. Vi satte i fellesskap ord på verdigrunnlaget i Rammeplanen - hva vi gjør, hvorfor vi gjør det – og hvordan det igjen henger sammen med vår visjon:

"Barn i lekende og lærerike omgivelser, her og nå!"

Vår visjon minner oss om at barndommen skjer nå – og at vi må være til stede. Det er vår jobb å beskytte leken, skape rom for utforskning og være trygge voksne som ser og lytter til barna. Vi tror på at barn lærer og utvikler seg gjennom relasjoner, og at leken er barnets viktigste arena for nettopp dette.
Når vi snakker om læring, mener vi å være i prosess sammen med barna – støtte dem der de er, bygge videre på det de kan, og la dem få utforske sammen med venner, oss voksne og inspirerende rom og materialer.

Vi ser på barn som nysgjerrige, kompetente og skapende. Det forplikter oss til å stille spørsmål heller enn å gi ferdige svar, til å planlegge bakover ut fra det vi har sett – og fremover med klokskap.

Vi vet at det er lett å falle tilbake til ferdige temaer og voksenstyrte aktiviteter. Derfor skal vi bruke planene og refleksjonsverktøyene våre aktivt – ikke som oppskrifter, men som støtte for å holde fast i det verdigrunnlaget og de pedagogiske prinsippene vi tror på.

Verdiene våre – Sammen skaper vi et miljø med trygge, lyttende og engasjerte voksne – lever i måten vi møter hverandre på hver dag:

- Når vi hilser barn og foreldre med navn og øyekontakt om morgenen, og legger frem lekemateriell vi vet barna liker – da viser vi trygghet.
- Når vi følger barnas interesser, gir oss hen til leken sammen med barna, eller observerer en lek for så å legge diskré til rette for videre utvikling av leken– da viser vi engasjement.
- Når vi justerer oss etter barnas uttrykk – også de nonverbale – og lar dem få påvirke hva vi skal gjøre, da lytter vi aktivt.
- Når vi snakker sammen i team og deler det vi ser, når vi undrer oss sammen, tør å gi og ta imot tilbakemeldinger, og justerer planer ut fra hva barna trenger – da bygger vi et profesjonelt og lærende fellesskap.

De tre pedagogene i praksis

I Ankerhagen barnehage jobber vi i et samspill mellom de tre pedagogene; barnet, den voksne og rommet. De tre påvirker hverandre, og sammen danner de rammen rundt hvordan vi skal arbeide i hverdagen. De tre pedagogene hjelper oss å tenke helhetlig, vurdere vår egen praksis og støtte barnas utvikling.

Barnet i sentrum

I Ankerhagen barnehage starter vi alltid med barnet. Barnets beste er utgangspunktet når vi planlegger, vurderer og jobber i hverdagen. Barn lærer i samspill – med hverandre, med oss voksne og med miljøet rundt. Når vi lytter til barnas interesser, historier og bevegelser, får vi innsikt i hva som opptar dem og hva de prøver å fortelle.

> "*Det man hører glemmer man, det man ser husker man, det man gjør forstår man*".
>
> Loris Malaguzzi

Den voksne som pedagog

Alle ansatte i Ankerhagen barnehage er pedagoger – uansett tittel. Vi har ansvar for å ivareta barnas 100 språk og gi dem rom til å vokse og være seg selv. Det er vi voksne som bygger trygge relasjoner, og det krever bevissthet i ord, handling og tilstedeværelse. Vi skal knytte barnas initiativ til mulighetene i rommet. Gjennom observasjon og handling legger vi til rette for lek og utvikling – uten å stå i veien for den. Derfor må vi være nysgjerrige og tilpasningsdyktige, og bidra til struktur, trygghet og undring i barnas hverdag.

Rommet som pedagog

I Ankerhagen barnehage ser vi på rommet som en aktiv medspiller i barnas lek, relasjoner og læring. Rommet skal være i stadig utvikling. Det formes av barnas behov og personalets refleksjon. Når vi lykkes, oppstår møteplasser som engasjerer, samler og inspirerer. Gjennom kursrekken Rommets kraft og samarbeidet vårt med MUV, har vi blitt enda mer bevisste på hvordan miljøet kan støtte intensjonene i Rammeplanen.

BERIKE - LEGGE TIL - TREKKE IFRA

Vi jobber med rommet som den tredje pedagog ved å:

- bruke prinsippet berike – legge til – trekke fra for å tilpasse rommene løpende
- tilby både åpne og lukkede materialer som er lett tilgjengelige for barna
- skape møteplasser for konstruksjon, rollelek, verksted, dokumentasjon, ro og hvile
- utforme lekemiljøer etter 6 felles kriterier:

Tilgjengelig	**Tilpasset**	**Fleksibelt**	**Variasjon**	**Inkluderende**	**Estetisk**
Barna kan velge hvilke materialer de trenger i sin lek	Barnas alder, utvikling og interesse-områder Utfordre og overraske	Transformer es til noe nytt Åpne materialer kan bli til alt mulig Møblene våre kan være fleksible og bli til mye	Materialet skal ha stort mangfold Vekke barnas fantasi og innby til kreativ lek og skapende prosesser	Et miljø som legger til rette for å bygge relasjoner	Noe som utfordrer, pent, ryddig, rent, innbydende. Barna får lyst til å gå inn, og starte en aktivitet. Ting har sin faste plass

Medvirkning

Barns medvirkning er ikke en metode – det er en grunnleggende holdning som gjennomsyrer alt vi gjør. Hos oss betyr det at vi planlegger med utgangspunkt i observasjon, dokumentasjon og refleksjon, der barnas interesser får styre retningen.

Etter et besøk på gjenbrukssenteret MUV, oppdaget vi barnas fascinasjon for materialet metall. Dette ble starten på en prosess hvor vi sammen med barna, foreldrene og byens gjenbruksstasjoner samlet inn ulike typer metall. Barna var aktive medskapere underveis. Hvert nytt materiale ble undersøkt sammen, og barna undret seg over metallenes ulike egenskaper og funksjoner. Vekt og størrelse ble viktige faktorer i utforskningen, og vi brukte barnas oppdagelser til å tilpasse materialbanken slik at den ble mest mulig spennende og inspirerende for dem. Gjennom barnas initiativ fikk vi tid til å fordype oss før vi introduserte nye materialer og verktøy. Etter flere måneders lek og utforsking ble metalldetektoren introdusert – et høydepunkt for både barn og voksne, og et tydelig eksempel på hvordan barns medvirkning kan forme og berike innholdet i barnehagehverdagen.

Progresjon

Vi tenker på progresjon som barnas muligheter til å utvikle seg i eget tempo. Vi skaper progresjon ved å tilby nye opplevelser, materialer, møteplasser, spørsmålsstillinger – når barna er klare for det. Det handler om å gi tid, rom og støtte til å prøve, utforske og mestre. Progresjon vises også fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling – hvordan rommene organiseres, hvilke verktøy og materialer som blir introdusert.

Papirprosjektet viste oss hvordan et enkelt materiale kan bli til en verden av muligheter. Det startet med ren nysgjerrighet: små hender som klemte, rev og krøllet papir, kjente på overflaten og lyttet til lydene. De yngste brukte hele kroppen i møte med materialet – de luktet, smakte og utforsket med alle sine sanser.
Gradvis utviklet leken seg – Fra å være «bare papir» ble det en del av barnas fantasi: tunneler, hus for troll og haler til figurer. Barna hentet inn andre materialer, kombinerte og skapte. Vi så hvordan fri lek førte til nye ideer, samarbeid og kreativitet – helt på barnas egne premisser.

Progresjon handler ikke om hastighet, men om dybde. Det handler om å gi tid, rom og riktige utfordringer i takt med barnas utvikling. Fra sansing til kreativ lek, fra lek til språk, og fra individuelle opplevelser til felles prosjekter – dette er ekte læring. Og alt startet med et enkelt ark papir.

Bærekraftig utvikling

I år ønsker vi å løfte frem bærekraft, fordi vi ser at vi har utviklet oss på dette området – men også at vi har en vei å gå. For oss handler bærekraft ikke om enkeltprosjekter, men om holdninger og praksis i hverdagen. Gjennom arbeidet med Rommets kraft og MUV har vi erfart hvordan naturmaterialer og gjenbruk gir barna større frihet til å skape, utforske og tenke nytt. Når barna bygger, former og utvikler med materialer uten fasit, får de oppleve både mestring og ansvar – samtidig som de lærer å ta vare på jordas ressurser. Foreldre og samarbeidspartnere bidrar aktivt ved å samle inn materiell som blir en del av barnas leke- og læringsmiljø. Samtidig ser vi at vi fortsatt trenger å bevisstgjøre oss som voksne:

- bli mer konsekvente på kildesortering,
- reflektere over bruken av papir, laminering og print,
- velge porselen fremfor plast i hverdagen.

I året som kommer vil vi:

- utvikle rommene som bærekraftige miljøer – der materialene inviterer til lek, undring og skaperglede, og støtter opp under vårt arbeid med og for barna.
- styrke det kollektive ansvaret i personalgruppen ved å gi og ta imot tilbakemeldinger på egne rutiner og vaner.

Slik kobler vi bærekraft til vårt satsningsområde: vi reflekterer og justerer – sammen med barna og hverandre – slik at bærekraft blir en del av måten vi arbeider på, ikke bare et mål i seg selv.

Våre arbeidsmåter

Lek

Leken er vår viktigste arbeidsmåte. Det er i leken barna finner venner, prøver ut ideer og oppdager verden rundt seg.

Hos oss betyr det:

- Vi setter av tid til lek uten unødige avbrytelser.
- Rommene og materialene våre skal invitere til lek, undring, kreativitet og samarbeid.
- Vi voksne følger barnas initiativ: noen ganger deltar vi aktivt, andre ganger trekker vi oss tilbake og observerer leken og fungerer som støtte og hjelp der det trengs.
- Vi bruker det vi ser i leken som utgangspunkt for videre arbeid og refleksjon.

Når barna bygger hytter under bordet, leker rollelek i garderoben eller lager «kake» av sanden ute, lærer de å samarbeide, bruke språket sitt og løse problemer sammen. For oss voksne blir dette signaler vi fanger opp, dokumenterer og snakker om oss imellom. På den måten blir leken både barnas arena for læring og vår kilde til å forstå og lære om barna, og hva de er opptatt av.

Et barn har hundre språk, men blir fratatt nittini.
Skolen og kulturen skiller hodet fra kroppen.
De tvinger en til å tenke uten kropp og handle uten hode.
Leken og arbeidet, virkeligheten og fantasien,
vitenskapen og fantasteriet,
det indre og det ytre blir gjort til hverandres motsetninger.

Loris Malaguzzi

Observasjon

Vi observerer for å forstå hva barna er opptatt av, hvordan de uttrykker seg, og hva de trenger videre. Vi skriver i notatbøker, bruker observasjonene i praksisfortellinger og deler det vi ser med hverandre, både spontant i hverdagen og på møter. Observasjonene våre blir til dokumentasjon, for eksempel bilder, praksisfortellinger og planer. Dokumentasjonen bruker vi videre i refleksjon sammen. Det kan føre til justeringer av rom, egen praksis og innhold, og gir retning for videre planlegging

Dokumentasjon

Vi dokumenterer for å huske, forstå og utvikle. Vi dokumenterer det barna faktisk gjør og uttrykker, ikke bare det vi voksne har planlagt. Vi bruker bilder, barnas utsagn, kunstverk, tegninger, prosjektvegger og refleksjonsnotater. Vi henger opp bilder og tekst på vegger, vi viser frem i samlingsstunder, vi lar barna gjenkjenne seg selv i det som vises. Foreldre får innblikk i prosessen – på prosjektvegg og via tilbakeblikk og bilder i Kidplan.

Vi viser respekt, vi lytter aktivt, vi er tilstede med hele oss!

Hva gjør barna? Hvem gjør barna det med? Hvordan gjør barna det?

Refleksjon

Refleksjon er det som holder oss levende som barnehage. Det er her vi stopper opp, ser tilbake og stiller spørsmålstegn ved egen praksis. Vi bruker observasjoner og dokumentasjon til å forstå barna – men også oss selv. Vi sammenligner det vi gjør med det vi sier vi vil gjøre. Stemmer det? Hvis ikke – hva trenger vi å justere? Vi må stille åpne spørsmål – til barna og til hverandre for å lære.
Det er først når vi våger å utfordre vaner, stille spørsmål ved handlinger og være ærlige om det vi strever med – at refleksjonen blir nyttig. Derfor må vi øve. Øve på å stå i det ukjente – sammen. Og vi må vite at det er trygt. At vi vil hverandre vel. At refleksjon ikke handler om å ha rett, men om å forstå mer, lære mer – og bli bedre, sammen.

Hva tror du?
Hvordan vil du gjøre det?
Fortell mer!
Kan du tegne det?
Vis meg!
Hva tenker du?
Hva er drømmen din?
Hvordan ser du for deg at det kan bli videre?
Hva vil du nå?
Hvordan starter du?
Hva er viktig for deg?
Hvorfor valgte du å gjøre det sånn?
Hva tenkte du da?

Prosjekt og prosessorientert arbeid

Når vi jobber med prosjekter, er vi mer opptatt av prosessen enn av resultatet. Vi følger barnas engasjement og lar det peke ut retningen for oss.
I leireprosjektet så vi for eksempel hvordan barna gikk fra å bare kjenne og klemme på leiren – til å oppdage at den kunne rulles, bankes, deles og settes sammen igjen - det er ingen ferdig oppskrift, men en åpen prosess hvor barna får bruke både fantasi, sanser og hele kroppen.

Vi voksne er aktive medspillere. Noen ganger holder vi oss tilbake og bare lytter eller dokumenterer. Andre ganger stiller vi spørsmål som åpner nye veier: «Hva vil skje dersom vi tilfører flere naturmaterialer?», eller vi legger frem et nytt redskap som inviterer til fordypning. Slik får barna erfaring med å kombinere, konstruere og rekonstruere, og å gi form til både indre forestillinger og skape felles fortellinger i samspill med hverandre.

Det er denne balansen vi ønsker i prosjektene: rommet og materialene som inspirerer, barna som leder an med sin nysgjerrighet, og vi voksne som støtter prosessen med blikk, spørsmål og små justeringer. Resultatet blir ofte overraskende, men det er nettopp i det uforutsigbare vi finner mening, skaperglede og læring.

Temabasert arbeid

Samtidig har vi også enkelte perioder der vi jobber temabasert. Det er temaer vi pedagoger har bestemt på forhånd, fordi vi mener alle barn bør ha kjennskap til dem.

Dette gjelder for eksempel Brannvernuka og «Gode og vonde hemmeligheter».

Når vi jobber temabasert, inviterer vi barna inn gjennom for eksempel en møteplass, via samlingsstunder eller turer – men vi følger samtidig prinsippene om barns medvirkning. Det betyr at vi tar utgangspunkt i barnas spørsmål, erfaringer og interesser i møte med temaet, og bygger videre på det de er nysgjerrige på.

Prosessorientert årshjul

TIDSPERIODE	BARNAS ERFARINGER	PERSONALETS FOKUS	MILJØ OG MØTEPLASSER	REFLEKSJONSSPØRSMÅL
August – September	Trygghet og tilknytning	Observasjon, dagsrytme, relasjonsskapende arbeid	Små møteplasser, lune soner, tekstiler og naturmaterialer	Hva ser vi at barna trenger nå for å føle seg trygge? Hva overrasker oss i oppstarten?
Oktober – November	Nysgjerrighet og utforskning	Se tilbake, identifisere spirende prosjekter, dokumentasjon	Høstfarger, mørketid og stemning, lys og mørke	Hva har vi sett barna fordype seg i? Hvilke spirer til prosjekt ser vi nå?
Desember	*Imens vi venter på julen – advent og undring*	Oppsummering og synliggjøring	Lys, speil, vinterens farger og materialer	Hva gir barna ro og undring i adventstiden? Hvordan balanserer vi tradisjon og barns initiativ?
Januar – Mars	Fordypning og medvirkning	Jobbe i dybden med prosjekt, bruk av barns stemmer	Tydelige møteplasser, nye materialer, utstilling og barnas innspill	Hva forteller dokumentasjonen oss nå? Hvordan kan vi bruke barnas stemmer videre i prosjektet/prosjektene?
April – Mai	Eierskap og fellesskap	Overgangsarbeid og deling	Visningsflater, små markeringer, vårens energi og lys	Hvordan opplever barna fellesskap og mestring nå? Hvordan gjør vi overgangene tydelige og trygge? Hvordan kan markeringene bli barnas?
Juni – Juli	Avslutning og ny begynnelse	Takknemlighet, refleksjon og forberedelser, inkludering/mangfold	Blomster, minner, regnbue, vannlek og natur	Hva ønsker vi å ta med oss videre? Hva vil barna huske fra dette barnehageåret?

Samarbeid med foreldre

Foreldre og barnehage skal samarbeide om visjonen og verdigrunnlaget vårt – det er dette som setter rammene for alt vi gjør. Derfor ønsker vi et samarbeid som er ekte, åpent og basert på tillit og gjensidig respekt.

Foreldresamarbeid handler for oss om mer enn informasjon – det handler om involvering og deling. Når vi inviterer foreldrene inn i hverdagen, skapes forståelse for både valg og verdier.

Hva gjør vi?

- Gjennom foreldresamtaler (1–2 ganger i året) og daglige samtaler
- På foreldremøter og besøksdager før oppstart
- I dialog rundt planer, prosjektvegger og dokumentasjon
- Ved å stille spørsmål og lytte – og være åpne for innspill
- I SU og foreldreundersøkelsen
- Ved å be om bidrag, f.eks. materiell til prosjekter eller kompetanse og erfaringer hjemmefra og med oss som barnehage.

I år har vi erfart at når vi deler hva vi jobber med, spør konkret og gjør det lett å bidra – så deltar foreldrene aktivt. Flere har kommet med materialer, verktøy, ideer og spørsmål som har løftet både prosjektarbeid og hverdagsflyt.

Vi vil videreutvikle dette samarbeidet ved å være tydelige på hva vi trenger – og åpne for hva foreldrene kan bidra med.
Det er slik vi sammen bygger et trygt og godt psykososialt miljø – for barna og for hele fellesskapet.

Tilvenning og overganger

Overganger – store som små – er avgjørende for barns trygghet, utvikling og tilhørighet. Derfor jobber vi i Ankerhagen bevisst og relasjonsbasert i møte med alle typer overganger: fra hjem til barnehage, mellom avdelinger, i løpet av dagen – og overgangen videre til skole.

Når nye barn starter hos oss

De første møtene legger grunnlaget for relasjon, trygghet og tilknytning. Tidligere har vi spredt oppstartene utover tid. Det har gitt langvarig uro – barn som var tilvent har blitt utrygge når nye og såre barn kom inn. I år innfører vi derfor gruppetilvenning på småbarnsavdelingen, der flest nye barn starter. Vi tror på at:

- barn kan bli trygge sammen med andre barn og at foreldre blir tryggere når de har hverandre
- det gir styrke å være flere – også i det sårbare
- tilknytning skjer via samspill med omgivelsene – ikke isolasjon

Vi følger Oslostandarden; Tilvenning – en trygg barnehagestart for alle barn og bruker Trygghetssirkelen aktivt i arbeidet. Vi ser på tilvenning som starten på en relasjon – ikke en ferdig oppskrift. Vi gir rom, tid og nærvær.

Overganger i løpet av dagen

Vi jobber også bevisst med de små overgangene – fra lek til samling, måltid til hvile, ute til inne. Her legger vi vekt på forutsigbar rutine og rolige, varme voksne. Vi forbereder barna og justerer blikk og språk som hjelper dem å orientere seg. Vi legger også til rette for aktiviteter i ventetiden mellom hverdagens rutiner. Barn som er ferdige med å spise, kan for eksempel få en bok å se i ved bordet. Ved bleieskift eller påkledning kan barna få noe å holde i hendene, undersøke eller utforske mens de venter.

Når barn bytter avdeling

Overgangen mellom avdelinger skjer gradvis. Vi legger til rette for besøk, kjente voksne, felles aktiviteter og god dialog med foreldre. Overgangen skal oppleves som en utvikling – ikke et brudd. Trygghet skapes når det kjente får bli med videre.

Overgang barnehage-skole og aks

I år har vi seks førskolebarn. Det siste året skal kjennes spesielt: de er de eldste barna i barnehagen og rollemodeller for de yngre – og en egen liten gjeng med tid, fellesskap og opplevelser sammen.
Førskolegruppa møtes ukentlig, med innhold som springer ut av barnas egne spørsmål og interesser. Vi leker, filosoferer, forsker, går på tur og skaper prosjekter sammen. Underveis øver vi på det skolen også løfter frem som viktig: språklek, selvstendighet, regler og fellesskapsfølelse. Vi gjør dette gjennom lek, hverdagsoppgaver og barnas egne initiativ – ikke gjennom arbeidsark.

Mestre samarbeid

Bruke språket sitt aktivt

Glede, humor, tull og tøys

Styrke troen på seg selv

Oppleve vennskap

Min stemme og mine meninger er viktige!

Være nysgjerrige og utforskende

Vi bruker Frogner bydels overgangsobjekter;

- Bamsen Blå
- Skolestarterbok
- Felles lek
- Felles sang

Dette slik at barna møter noe kjent på skolen.

Vi følger også Oslostandarden som dere kan lese mer om her:

Når våre 6 førskolebarn går ut av Ankerhagen barnehage sommeren 2027, skal de ha kjent på stolthet, trygghet, lærelyst og opplevelsen av at de kan, vil og tør.

Høytider, tradisjoner, markeringer

I Ankerhagen ønsker vi markeringer på barnas premisser. Vi vil bort fra stress og voksenstyrt forberedelse, og heller skape levende og meningsfulle møteplasser sammen med barna.

Vi bruker rommet som pedagog: stemning, farger, tekstiler, bøker og materialer som inviterer barna inn i utforskning og samtale. Verkstedet bugner av muligheter, men barna velger selv hva og om de vil skape.

Hva vi markerer – og hvorfor

Adventstiden er en viktig del av barnehagens tradisjon. Vi fokuserer på ventetiden frem mot jul, lys og fellesskap. Vi har to markeringer: en intern adventsfest og luciafeiring med foreldre.

Påsken jobber vi med internt – barna inviteres til å utforske tradisjoner gjennom møteplasser som inviterer til utforskning og samtale.

Sommerfesten skaper fellesskap – og vi markerer årets slutt sammen med foreldrene med underholdning, installasjoner og/eller utstillinger. Avslutningsseremoni for førskolegruppa.

17. mai, **Samefolkets dag**, **Pride** og **Halloween**, er enkle, interne og preget av barnas interesser og perspektiver og noe fellesskap på tvers av avdelingene.

Andre høytider som er representert i barnegruppen (f.eks. Eid og kinesisk nyttår) møter vi med åpenhet og nysgjerrighet. Barna inviteres til å dele hvis de vil.

Bursdager – barnet i sentrum. Vi spør barnet hva det ønsker – krone, sang, lys.
Noen ønsker mye, andre lite. Vi feirer med varme og tilstedeværelse – bursdagsbarnet er i sentrum og får lage sin egen krone, velge sanger, få klemmer - alt etter hva bursdagsbarnet ønsker av oppmerksomhet.

Årshjul

Måned	Tradisjoner og aktiviteter	Barnehagen er stengt
August		Planleggingsdag 28. august 2026
September	Høstferie uke 40, Foreldremøte	Planleggingsdag 25. september 2026
Oktober	Halloween internt, Høstdugnad	
November	Høstdugnad	Planleggingsdag 20. november 2026
Desember	Adventstid - Lucia fredag 11.desember 2026, markering med foreldre	Juleferie fra og med 24.12.26 - 01.01.27
Januar		Planleggingsdag 29.januar 2027
Februar	Vinterferie uke 8	
Mars	Vårdugnad	Påskeferie fra og med 24.03 - 29.03
April	Vårdugnad	Planleggingsdag 30. april 2027
Mai	17. mai markeres internt fredag 14. mai 2027	
Juni	Sommerfest, markering med foreldre	
Juli	Sommeråpent uke 27	Sommerstengt uke 28, 29, 30

Avslutning - vi er ikke ferdige - vi har akkurat begynt!

Det siste året har vi gått fra å følge planer – til å skape dem selv. Vi har utforsket nye måter å tenke, jobbe og være sammen med barna på. Vi har stilt spørsmål. Reflektert. Justert. Og viktigst av alt: vi har begynt å sette ord på vår egen praksis – med våre egne stemmer.

Denne årsplanen er ikke et ferdig produkt. Den er en begynnelse. En støtte. Et verktøy vi skal bruke, forme og utvikle sammen. Ikke én gang i året – men gjennom hele året.

Pedagogisk dokumentasjon er ikke et prosjekt. Det er en måte å være på. En måte å se på barna – og oss selv – som lærende. Vi vet at det krever øvelse. Og vi vet at vi må minne hverandre på hvorfor vi gjør dette.

"*Hvis vi slutter å bruke verktøyene, forsvinner stien. Vi ender tilbake i gamle spor. Derfor må vi minne hverandre på: Vi er en lærende organisasjon. Vi er ikke ferdige – vi har akkurat begynt.*"

(Refleksjon fra kursdeltakelse med Elisabeth Waage)

Tvert i mot, det er hundre som finns!
Dikt av Loris Malaguzzi.
Til norsk ved Kari Carlsen og Jan-Erik Sørenstuen

Et barn er laget av hundre.
Barnet har hundre språk
hundre hender
hundre tanker
hundre måter å tenke på
å leke og snakke på

Hundre alltid hundre
måter å lytte på
å undres på og like på
hundre lyster til å forundre seg og like
hundre lyster til å synge og forstå
hundre verdener å oppdage
hundre verdener å finne opp
hundre verdener
å drømme fram

Et barn har hundre språk
(og hundre hundre hundre til)
men frarøves nittini.
Skolen og kulturen
skiller hodet fra kroppen.
Vi ber barnet om:
å tenke uten hender
å handle uten hode
å lytte men ikke snakke
å forstå uten gleden ved
å henføres og overraskes
annet enn til påske og jul.

Man ber dem om:
å bare oppdage
den verden som allerede finns
og av alle hundre
frarøver man dem de nittini andre.

Man sier til dem:
at leken og arbeidet
virkeligheten og fantasien
vitenskapen og fantasteriet
himmelen og jorden
fornuften og drømmene
er hverandres motsetninger.
Vi sier til dem:
at det ikke finnes hundre.
Men barnet sier:
Tvert imot, det er jo hundre som finns!